

159/1991 Zb.

DOHOVOR

o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva^{*)}

Generálna konferencia UNESCO, ktorá sa zišla v Paríži 17. októbra až 21. novembra 1972 na svojom sedemnástom zasadaní, majúc na pamäti, že kultúrnemu dedičstvu a prírodnému dedičstvu v stále väčšej miere hrozí zničenie nielen v dôsledku tradičných príčin rozkladu, ale aj na základe meniacich sa sociálnych a ekonomických podmienok, ktoré situáciu vyhrocujú ešte hrozivejšími javmi poškodenia alebo zničenia;

berúc do úvahy, že ubúdanie alebo zničenie ktorejkoľvek položky kultúrneho alebo prírodného dedičstva predstavuje nenahraditeľné ochudobnenie dedičstva všetkých národov sveta;

berúc do úvahy, že ochrana tohto dedičstva na národnej úrovni nie je často úplná kvôli rozsahu prostriedkov, ktoré vyžaduje, a kvôli nedostatočným ekonomickým, vedeckým a technickým zdrojom krajiny, kde sa vlastníctvo, ktoré sa má chrániť, nachádza;

pripomínajúc, že Ústava Organizácie ustanovuje, že bude udržiavať, zväčšovať a šíriť znalosti zabezpečovaním ochrany svetového dedičstva a odporúčaním nevyhnutných medzinárodných dohovorov dotýčným národom;

berúc do úvahy, že existujúce medzinárodné dohovory, odporúčania a rezolúcie týkajúce sa kultúrneho a prírodného vlastníctva ukazujú, aký význam má pre všetky národy sveta ochránenie tohto jedinečného a nenahraditeľného vlastníctva, nech patrí akémukoľvek národu;

berúc do úvahy, že časti kultúrneho alebo prírodného dedičstva majú výnimočný význam a z tohto dôvodu ich treba zachovať ako súčasť svetového dedičstva ľudstva ako celku;

berúc do úvahy, že vzhľadom na objem a závažnosť nových nebezpečenstiev, ktoré ohrozujú kultúrne a prírodné dedičstvo, je povinnosťou medzinárodného spoločenstva ako celku zúčastňovať sa na ochrane kultúrneho a prírodného dedičstva výnimočnej svetovej hodnoty tým, že bude poskytovať kolektívnu pomoc, ktorá, aj keď nebude nahrádzať opatrenia dotýčného štátu, bude slúžiť ako jeho účinné doplnenie;

berúc do úvahy, že na tento účel je nevyhnutné prijať nové ustanovenia formou dohovoru vytvárajúce účinný systém kolektívnej ochrany kultúrneho a prírodného dedičstva výnimočnej svetovej hodnoty, organizovaný na stálom základe a v súlade s modernými vedeckými metódami;

rozhodnúc, na svojom šestnástom zasadaní, že táto otázka sa stane predmetom medzinárodného dohovoru;

prijíma tento šestnásteho dňa novembra 1972 tento Dohovor:

^{*)} Prameň: http://jaspi.justice.gov.sk/jaspiw1/htm_zak/jaspiw_mini_zak_zobraz_clanok1.asp?kotva=k2&skupina=1
(2010-01-22)

I. Definícia kultúrneho a prírodného dedičstva

Čl. 1

Na účely tohto Dohovoru sa budú za „kultúrne dedičstvo“ považovať:

pamätníky:

architektonické diela, diela monumentálneho sochárstva a maliarstva, prvky alebo štruktúry archeologickej povahy, nápisy, jaskynné obydlia a kombinácie prvkov, ktoré majú výnimočnú svetovú hodnotu z hľadiska dejín, umenia alebo vedy;

skupiny budov:

skupiny oddelených alebo spojených budov, ktoré majú z dôvodu svojej architektúry, rovnorodosti alebo umiestnenia v krajine výnimočnú svetovú hodnotu z hľadiska dejín, umenia alebo vedy;

lokality:

výtvary človeka alebo kombinované diela prírody a človeka a oblasti zahŕňajúce miesta archeologických nálezov majúce výnimočnú svetovú hodnotu z dejinného, estetického, etnologického alebo antropologického hľadiska.

Čl. 2

Na účely tohto Dohovoru sa budú za „prírodné dedičstvo“ považovať:

prírodné javy tvorené fyzickými a biologickými útvarmi alebo skupinami takýchto útvarov, ktoré majú výnimočnú svetovú hodnotu z estetického alebo vedeckého hľadiska;

geologické a fyziografické útvary a presne vymedzené oblasti, ktoré tvoria miesto prirodzeného výskytu ohrozených druhov zvierat a rastlín výnimočnej svetovej hodnoty z hľadiska vedy alebo starostlivosti o zachovanie prírody;

prírodné lokality alebo presne vymedzené prírodné oblasti svetovej hodnoty z hľadiska vedy, starostlivosti o zachovanie prírody alebo prírodnej krásy.

Čl. 3

Je v pôsobnosti každej zmluvnej strany, aby určila a vymedzila vlastníctvo nachádzajúce sa na jej území v súlade s čl. 1 a 2.

II. Národná ochrana a medzinárodná ochrana kultúrneho a prírodného dedičstva

Čl. 4

Každý zmluvný štát uznáva, že v prvom rade je jeho povinnosťou zabezpečiť označenie, ochranu, zachovanie, prezentovanie a odovzdávanie budúcim generáciám kultúrneho a prírodného dedičstva uvedeného v čl. 1 a 2 a nachádzajúceho sa na jeho území. Za tým účelom urobí všetko pri maximálnom využití svojich vlastných zdrojov, a tam, kde je to vhodné, spolu s

medzinárodnou pomocou a spoluprácou, najmä finančnou, umeleckou, vedeckou a technickou, akú bude môcť dostať.

Čl. 5

Za účelom zabezpečenia účinných a aktuálnych opatrení na ochranu, zachovanie a prezentovanie kultúrneho a prírodného dedičstva nachádzajúceho sa na území zmluvného štátu bude do tej miery, ako to bude možné a zodpovedajúce, usilovať:

- a) o prijatie všeobecnej politiky zameranej na posilnenie úlohy kultúrneho a prírodného dedičstva v živote spoločenstva a začlenenie ochrany tohto dedičstva do komplexných plánovacích programov;
- b) o vytvorenie služieb na ochranu, zachovanie a prezentovanie kultúrneho a prírodného dedičstva s príslušnými zamestnancami majúcimi prostriedky na výkon týchto funkcií, na svojich územiach tam, kde takéto služby neexistujú;
- c) o rozvinutie vedeckých a technických štúdií a výskumu a o vypracovanie metód práce, s ktorými bude štát schopný pôsobiť proti nebezpečenstvám, ktoré ohrozujú jeho kultúrne alebo národné dedičstvo;
- d) o prijatie zodpovedajúcich právnych, vedeckých, technických, administratívnych a finančných opatrení potrebných na označenie, ochranu, zachovanie, prezentovanie a obnovu tohto dedičstva; a
- e) o podporu pri vytváraní alebo rozvíjaní národných alebo regionálnych stredísk pre školenie v oblasti ochrany, zachovania a prezentovania kultúrneho a prírodného dedičstva a o podporovanie vedeckého výskumu v tejto oblasti.

Čl. 6

1. Zmluvné štáty, plne rešpektujúce zvrchovanosť štátov, na ktorých území sa nachádza kultúrne a prírodné dedičstvo spomenuté v čl. 1 a 2, a bez ujmy na vlastníckych právach určených vnútroštátnym právnym poriadkom uznávajú, že takéto dedičstvo tvorí svetové dedičstvo, na ktorého ochrane je povinnosťou medzinárodného spoločenstva spolupracovať ako celok.

2. Zmluvné štáty sa zaväzujú, v súlade s ustanoveniami tohto Dohovoru, že poskytnú svoju pomoc pri určovaní, ochrane a zachovaní kultúrneho a prírodného dedičstva uvedeného v ods. 2 a 4 čl. 11, pokiaľ o toto štáty, na ktorých území sa dedičstvo nachádza, požiadajú.

3. Každý zmluvný štát sa zaväzuje, že nepodnikne akékoľvek svojvoľné opatrenia, ktoré by mohli priamo alebo nepriamo poškodiť kultúrne a prírodné dedičstvo spomenuté v čl. 1 a 2 nachádzajúce sa na území druhých zmluvných štátov.

Čl. 7

Na účely tohto Dohovoru bude pod medzinárodnou ochranou svetového kultúrneho a prírodného dedičstva chápané vytvorenie systému medzinárodnej spolupráce a pomoci za účelom podpory zmluvných štátov v ich úsilí o zachovanie a určenie tohto dedičstva.

III. Medzivládny výbor na ochranu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva

Čl. 8

1. Týmto sa v rámci UNESCO ustanovuje Medzivládny výbor na ochranu kultúrneho a prírodného dedičstva výnimočnej svetovej hodnoty nazývaný „Výbor pre svetové dedičstvo“. Bude ho tvoriť 15 zmluvných štátov, ktoré zvolia zmluvné štáty, ktoré sa zídu na valnom zhromaždení v priebehu riadneho zasadania generálnej konferencie UNESCO. Počet štátov, členov Výboru, sa zvýši na 21 od dátumu riadneho zasadania generálnej konferencie nasledujúceho po tom, čo tento Dohovor nadobudne platnosť najmenej pre 40 štátov.

2. Voľby členov Výboru zabezpečia spravodlivé zastúpenie rôznych oblastí a kultúr sveta.

3. Na zasadaní Výboru sa ako poradca môže zúčastniť predstaviteľ Medzinárodného strediska pre štúdium zachovania a obnovy kultúrneho vlastníctva (Rímske stredisko), predstaviteľ Medzinárodnej rady pre pamiatkovú starostlivosť (ICOMOS) a predstaviteľ Medzinárodného zväzu na ochranu prírody a prírodných zdrojov (IUCN), ku ktorým môžu ďalej pristúpiť, na žiadosť zmluvných štátov schádzajúcich sa na valnom zhromaždení v priebehu riadnych zasadaní generálnej konferencie UNESCO, predstavitelia ostatných medzivládnych alebo nevládných organizácií podobného zamerania.

Čl. 9

1. Funkčné obdobie štátov - členov Výboru pre svetové dedičstvo sa bude začínať koncom riadneho zasadania generálnej konferencie, v ktorej priebehu budú zvolení, a ukončí sa do konca jej tretieho následného riadneho zasadania.

2. Funkčné obdobie jednej tretiny členov určených pri prvých voľbách sa však ukončí na konci prvého riadneho zasadania generálnej konferencie nasledujúceho po zasadaní, na ktorom boli zvolení a funkčné obdobie ďalšej tretiny členov určených v tej istej dobe sa ukončí na konci druhého riadneho zasadania generálnej konferencie nasledujúceho po zasadaní, na ktorom boli zvolení. Mená týchto členov určí zrebom predseda generálnej konferencie UNESCO po prvých voľbách.

3. Štáty - členovia Výboru vyberú ako svojich predstaviteľov osoby kvalifikované v oblasti kultúrneho alebo prírodného dedičstva.

Čl. 10

1. Výbor pre svetové dedičstvo prijme svoj rokovací poriadok.

2. Výbor môže kedykoľvek pozvať na účasť na svojom zasadaní za účelom konzultácie o jednotlivých otázkach verejné alebo súkromné organizácie alebo jednotlivca.

Čl. 11

1. Každý zmluvný štát predloží, pokiaľ to bude možné, Výboru pre svetové dedičstvo súpis vlastníctva tvoriaceho súčasť kultúrneho a prírodného dedičstva, ktoré sa nachádza na jeho území a zodpovedá požiadavkám na zahrnutie do zoznamu uvedeného v ods. 2 tohto článku. Tento súpis, ktorý sa nebude považovať za vyčerpávajúci, bude zahŕňať dokumentáciu týkajúcu sa umiestnenia tohto vlastníctva a jeho významu.

2. Na základe súpisov predložených štátmi v súlade s ods. 1 výbor založí, bude aktualizovať a publikovať pod názvom „Zoznam svetového dedičstva“ zoznam vlastníctva tvoriaceho časť kultúrneho a prírodného dedičstva, ako je definované v čl. 1 a 2 tohto Dohovoru, ktorý považuje za vlastníctvo majúce výnimočnú svetovú hodnotu podľa takých kritérií, aké určí. Aktualizovaný zoznam sa bude rozosielať najmenej každé dva roky.

3. Zahrnutie vlastníctva do Zoznamu svetového dedičstva vyžaduje súhlas dotyčného štátu. Zahrnutie vlastníctva nachádzajúceho sa na území, nad ktorým si zvrchovanú jurisdikciu nárokuje viac ako jeden štát, v žiadnom prípade nebude mať vplyv na práva strán v spore.

4. Výbor založí, bude aktualizovať a publikovať, kedykoľvek to budú okolnosti vyžadovať, pod názvom „Zoznam svetového dedičstva v nebezpečenstve“, zoznam vlastníctva uvedeného v „Zozname svetového dedičstva“, na ktorého zachovanie sú potrebné väčšie operácie a pre ktorý sa vyžiadala pomoc podľa tohto Dohovoru. Tento zoznam bude obsahovať odhad nákladov na takéto opatrenia. Do zoznamu sa môže zahrnúť iba také vlastníctvo, ktoré tvorí súčasť kultúrneho a prírodného dedičstva a hrozí mu závažné a osobitné nebezpečenstvo, ako je hrozba zmizenia vyvolaná zrýchleným spustnutím, rozsiahlymi verejnými alebo súkromnými projektmi alebo projektmi rýchleho urbanistického alebo turistického rozvoja; ničenie vyvolané zmenami v používaní alebo vlastníctve pôdy; veľké zmeny, ktorých príčina je neznáma; opustenie z akéhokoľvek dôvodu; vypuknutie alebo hrozba ozbrojeného konfliktu; kalamity a pohromy, hrozivé požiare, zemetrasenia a zosuvy pôdy; sopečné erupcie; zmeny hladiny vody, záplavy a prílivové vlny. Výbor môže urobiť kedykoľvek, v prípade naliehavej potreby, nový záznam do „Zoznamu svetového dedičstva v nebezpečenstve“ a takýto záznam okamžite publikovať.

5. Výbor určí kritériá, na ktorých základe môže byť vlastníctvo patriace ku kultúrnemu alebo prírodnému dedičstvu zahrnuté do jedného zo zoznamov uvedených v ods. 2 a 4 tohto článku.

6. Pred odmietnutím žiadosti o zahrnutie do jedného z dvoch zoznamov uvedených v ods. 2 a 4 tohto článku Výbor sa poradí so zmluvným štátom, na ktorého území sa dotyčné kultúrne alebo prírodné vlastníctvo nachádza.

7. Výbor bude, so súhlasom dotyčných štátov, koordinovať a podporovať štúdie a výskum potrebný pre zostavenie zoznamov uvedených v ods. 2 a 4 tohto článku.

Čl. 12

Skutočnosť, že vlastníctvo patriace ku kultúrnemu alebo prírodnému dedičstvu nebolo zahrnuté do jedného z dvoch zoznamov spomenutých v ods. 2 a 4 článku 11, nebude sa v žiadnom prípade vykladať tak, že nemá výnimočnú svetovú hodnotu na iné účely, než sú tie, ktoré vyplývajú zo zahrnutia do týchto zoznamov.

Čl. 13

1. Výbor pre svetové dedičstvo bude prijímať a študovať žiadosti o medzinárodnú pomoc zostavené zmluvnými štátmi, pokiaľ ide o vlastníctvo tvoriace časť kultúrneho a prírodného dedičstva, ktoré sa nachádza na ich území a je zahrnuté do zoznamov uvedených v ods. 2 a 4 čl. 11 alebo je vhodné pre zaradenie do týchto zoznamov. Účelom takýchto žiadostí môže byť zabezpečenie ochrany, zachovanie, prezentovanie alebo obnova takéhoto vlastníctva.

2. Žiadosti o medzinárodnú pomoc podľa odseku 1 tohto článku sa tiež môžu týkať určenia kultúrneho alebo prírodného vlastníctva definovaného v článku 1 a 2, pokiaľ predbežné výskumy ukázali, že ďalšie skúmanie by bolo oprávnené.

3. Výbor rozhodne o akciách, ktoré majú byť podniknuté vo veci týchto žiadostí, tam, kde je to zodpovedajúce, určí povahu a rozsah svojej pomoci a dá súhlas, aby v jeho mene boli s dotýčnou vládou uzavreté potrebné dohody.

4. Výbor určí poradie priorít pre svoje operácie. Pritom bude mať na pamäti, aký význam má pre svetové kultúrne a prírodné dedičstvo vlastníctvo požadujúce ochranu, potrebu poskytnúť medzinárodnú pomoc vlastníctvu, ktoré je najreprezentatívnejšie z hľadiska prírodného životného prostredia alebo génia a dejín národov sveta, naliehavosť práce, ktorá sa má vykonať, zdroje, ktoré má k dispozícii štát, na ktorého území sa ohrozené vlastníctvo nachádza, a najmä rozsah, po ktorý sú schopné takéto vlastníctvo zabezpečiť vlastnými prostriedkami.

5. Výbor zostaví, bude aktualizovať a publikovať zoznam objektov, ktorým sa poskytla medzinárodná pomoc.

6. Výbor bude rozhodovať o použití zdrojov Fondu vytvoreného podľa článku 15 tohto Dohovoru. Bude hľadať spôsoby, ako tieto zdroje rozmnožiť a za tým účelom podnikne prospešné kroky.

7. Výbor bude spolupracovať s medzinárodnými a národnými vládnymi a nevládnymi organizáciami sledujúcimi podobné ciele ako tento Dohovor. Za účelom plnenia svojich programov a projektov sa Výbor môže obracať na takéto organizácie, najmä na Medzinárodné stredisko pre výskum zachovania a obnovy kultúrneho vlastníctva (Rímske stredisko), Medzinárodnú radu pre pamiatkovú starostlivosť (ICOMOS) a Medzinárodný zväz pre zachovanie prírody a prírodných zdrojov (IUCN), ako aj verejné a súkromné orgány a jednotlivcov.

8. Rozhodnutia výboru bude prijímať dvojtretinová väčšina prítomných a hlasujúcich členov. Väčšina členov Výboru bude tvoriť kvórum.

Čl. 14

1. Výboru pre svetové dedičstvo bude pomáhať sekretariát vymenovaný generálnym riaditeľom UNESCO.

2. Generálny riaditeľ UNESCO bude, využívajúc v maximálnej možnej miere služby Medzinárodného strediska pre výskum zachovania a obnovy kultúrneho vlastníctva (Rímskeho strediska), Medzinárodnej rady pre pamiatkovú starostlivosť (ICOMOS) a Medzinárodného zväzu pre zachovanie prírody a prírodných zdrojov (IUCN) v oblastiach daných ich kompetenciou a schopnosťami, pripravovať dokumentáciu Výboru a program jeho zasadaní a bude zodpovedať za plnenie jeho rozhodnutí.

IV. Fond na ochranu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva

Čl. 15

1. Týmto sa vytvára Fond na ochranu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva výnimočnej svetovej hodnoty, nazývaný „Fond svetového dedičstva“.

2. Fond založí v súlade s ustanoveniami finančných pravidiel UNESCO depozitný fond.

3. Zdroje Fondu budú tvoriť:

a) povinné a dobrovoľné príspevky zmluvných štátov,

b) príspevky, dary alebo odkazy, ktoré môžu poskytnúť:

i) iné štáty;

ii) UNESCO, iné organizácie v rámci systému OSN, najmä UNDP alebo iné medzivládne organizácie;

iii) verejné alebo súkromné orgány alebo jednotlivci;

c) akékoľvek úroky pripadajúce na zdroje Fondu;

d) fondy vzniknuté zbierkami a príjmami z akcií organizovaných v prospech Fondu; a

e) všetky ďalšie zdroje, ktoré sú v súlade s predpismi Fondu, ako ich navrhol Výbor pre svetové dedičstvo.

4. Príspevky do Fondu a iné formy pomoci dané k dispozícii Výboru sa môžu použiť iba na také účely, aké určí Výbor. Výbor môže prijať príspevky, ktoré sa majú použiť iba na určitý program alebo projekt, za predpokladu, že Výbor rozhodne o realizácii takéhoto programu alebo projektu. Žiadne politické podmienky nesmú byť spojené s príspevkami poskytovanými Fondom.

Čl. 16

1. Bez ujmy na doplnkových dobrovoľných príspevkoch zmluvné štáty sa zaväzujú, že budú platiť pravidelne, každé dva roky, do Fondu svetového dedičstva príspevky, ktorých výšku, vo forme jednotnej percentnej sadzby aplikovanej pre všetky štáty, ustanoví valné zhromaždenie zmluvných štátov tohto Dohovoru, ktoré sa zídu v priebehu zasadania generálnej konferencie UNESCO. Toto rozhodnutie valného zhromaždenia vyžaduje väčšinu prítomných a hlasujúcich zmluvných strán, ktoré neurobili vyhlásenie podľa ods. 2 tohto článku. Povinný príspevok štátov strán Dohovoru v žiadnom prípade neprekročí 1% príspevku do riadneho rozpočtu UNESCO.

2. Každý štát spomenutý v článku 31 alebo 32 tohto Dohovoru však môže, v čase ukladania svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo pristúpení, vyhlásiť, že nebude viazaný ustanoveniami ods. 1 tohto článku.

3. Zmluvný štát Dohovoru, ktorý urobil vyhlásenie spomenuté v ods. 2 tohto článku, môže uvedené vyhlásenie kedykoľvek odvolať formou oznámenia generálnemu riaditeľovi UNESCO. Odvolanie vyhlásenia však nenadobudne platnosť, pokiaľ ide o povinný príspevok splatný týmto štátom do dátumu nasledujúceho valného zhromaždenia štátov strán Dohovoru.

4. Za účelom efektívneho plánovania svojej činnosti Výborom budú Zmluvné štáty, ktoré urobili vyhlásenie v súlade s ods. 2 tohto článku, platiť svoje príspevky pravidelne najmenej každé dva roky a nemali by byť nižšie než príspevky, ktoré by mali zaplatiť, keby boli viazané ustanoveniami ods. 1 tohto článku.

5. Zmluvný štát, ktorý sa oneskoruje s platením svojho povinného alebo dobrovoľného príspevku za bežný rok a bezprostredne predchádzajúci kalendárny rok, nebude zvolený za člena Výboru pre svetové dedičstvo; toto ustanovenie sa nebude vzťahovať na prvé voľby.

Funkčné obdobie každého takého štátu, ktorý je už členom Výboru, sa skončí v čase volieb ustanovených v čl. 8 ods. 1 tohto Dohovoru.

Čl. 17

Zmluvné štáty budú posudzovať alebo podporovať zakladanie národných, verejných a súkromných nadácií alebo združení, ktorých cieľom je stimulovať poskytovanie darov na ochranu kultúrneho a prírodného dedičstva, ako je definované v článkoch 1 a 2 tohto Dohovoru.

Čl. 18

Zmluvné štáty budú poskytovať svoju pomoc medzinárodným kampaniam na vytváranie fondov organizovaných pre Fond svetového dedičstva pod záštitou UNESCO. Budú uľahčovať zbierky usporadúvané za týmto účelom orgánmi spomenutými v ods. 3 článku 15.

V. Podmienky a opatrenia pre medzinárodnú pomoc

Čl. 19

Každý zmluvný štát môže požiadať o medzinárodnú pomoc pre vlastníctvo tvoriace súčasť kultúrneho a prírodného dedičstva výnimočnej svetovej hodnoty nachádzajúceho sa na jeho území. Spolu so svojou žiadosťou predloží informácie a dokumentáciu v súlade s čl. 21, akú má k dispozícii a ktorá umožní Výboru prijať rozhodnutie.

Čl. 20

V súlade s ustanovením ods. 2 článku 13 písm. c) článku 22 a článku 23 môže sa medzinárodná pomoc ustanovená týmto Dohovorom poskytnúť iba v prípade vlastníctva tvoriaceho súčasť kultúrneho a prírodného dedičstva, pri ktorom Výbor pre svetové dedičstvo rozhodol alebo môže rozhodnúť, že sa zahrnie do jedného zo zoznamov uvedených v ods. 2 a 4 článku 11.

Čl. 21

1. Výbor pre svetové dedičstvo ustanoví postup, na ktorého základe sa budú žiadosti o medzinárodnú pomoc posudzovať, presne určí obsah žiadosti, ktorá by mala definovať zamýšľané opatrenie, nevyhnutnú prácu, očakávané náklady na túto operáciu, stupeň naliehavosti a dôvody, prečo zdroje štátu žiadajúceho o pomoc nedovoľujú pokryť všetky náklady. Takéto žiadosti musia byť vždy, keď je to možné, podporené správami expertov.

2. Žiadosti z dôvodov pohrôm alebo prírodných kalamít by mal kvôli naliehavosti práce, ktorú môžu zahŕňať, Výbor prerokovať prednostne, Výbor by pre takéto nepredvídateľné udalosti mal mať rezervný fond.

3. Predtým, ako dospeje k rozhodnutiu, vykoná Výbor také prieskumy a konzultácie, ktoré považuje za potrebné.

Čl. 22

Pomoc poskytovaná Výborom pre svetové dedičstvo môže zahŕňať tieto formy:

- a) výskumy týkajúce sa umeleckých, vedeckých a technických problémov vyplývajúcich z ochrany, zachovania, prezentovania a obnovy kultúrneho a prírodného dedičstva, ako je zakotvené v ods. 2 a 4 článku 11 tohto Dohovoru;
- b) ustanovenia expertov, technikov a skúsených pracovníkov, aby sa zabezpečilo správne vykonanie prác;

- c) školenia pracovníkov a špecialistov na všetkých úrovniach v oblasti označenia, ochrany, zachovania, prezentovania a obnovy kultúrneho a prírodného dedičstva;
- d) dodanie zariadení, ktoré dotyčný štát nevlastní alebo nemôže získať;
- e) pôžičky s nízkym úrokom alebo bezúročné pôžičky splatné na dlhodobom základe;
- f) poskytnutie, vo výnimočných prípadoch a z osobitných dôvodov, nenávratných príspevkov.

Čl. 23

Výbor pre svetové dedičstvo môže takisto poskytnúť medzinárodnú pomoc národným alebo regionálnym strediskám pre školenie pracovníkov a špecialistov na všetkých úrovniach v oblasti označovania, ochrany, zachovania, prezentovania a obnovy kultúrneho a prírodného dedičstva.

Čl. 24

Podrobné vedecké, ekonomické a technické štúdie budú predchádzať rozsiahlej medzinárodnej pomoci. Tieto štúdie navrhnu najmodernejšiu techniku pre zachovanie, prezentovanie a obnovu prírodného a kultúrneho dedičstva a budú v súlade s cieľmi tohto Dohovoru. Výskumy budú takisto hľadať spôsoby racionálneho využitia zdrojov, ktoré má k dispozícii dotyčný štát.

Čl. 25

Ako všeobecné pravidlo bude platiť, že medzinárodné spoločenstvo bude uhrádzať iba časť nákladov na potrebné práce. Vklad štátu ťažiacoho z medzinárodnej pomoci bude tvoriť podstatnú časť zdrojov venovaných na každý program alebo projekt, ibaže by mu to jeho zdroje nedovoľovali.

Čl. 26

Výbor pre svetové dedičstvo a prijímajúci štát ustanovia po dohode, ktorú uzavru, podmienky, za ktorých sa bude program alebo projekt, na ktorý sa poskytuje medzinárodná pomoc podľa tohto Dohovoru, realizovať. Zodpovednosťou štátu prijímajúceho takúto medzinárodnú pomoc bude pokračovať pri dodržaní podmienok ustanovených po dohode v ochrane, zachovaní a prezentovaní vlastníctva, ktoré bolo takto zabezpečené.

VI. Vzdelávacie programy

Čl. 27

1. Zmluvné štáty sa budú usilovať všetkými zodpovedajúcimi prostriedkami a najmä prostredníctvom vzdelávacích a informačných programov o to, aby ich národy v stále väčšej miere oceňovali a rešpektovali kultúrne a prírodné dedičstvo definované v čl. 1 a 2 Dohovoru.

2. Zmluvné štáty sa zaväzujú, že budú široko informovať verejnosť o nebezpečenstvách, ktoré ohrozujú toto dedičstvo, a o akciách uskutočňovaných na základe tohto Dohovoru.

Čl. 28

Zmluvné štáty, ktoré prijímú medzinárodnú pomoc podľa Dohovoru, prijímú zodpovedajúce opatrenia na to, aby sa stal známy význam vlastníctva, na ktorý bola prijatá pomoc, a úloha, ktorú taká pomoc zohráva.

VII. Správy

Čl. 29

1. Zmluvné štáty budú informovať v správach, ktoré predložia generálnej konferencii UNESCO v termíne a spôsobom, aký táto ustanoví, o právnych a administratívnych opatreniach, ktoré prijali, a o ostatných opatreniach, ktoré podnikli za účelom vykonávania tohto Dohovoru, spolu s podrobnosťami o skúsenostiach, ktoré získali v tejto oblasti.

2. Tieto správy sa budú dávať na vedomie Výboru pre svetové dedičstvo.

3. Na každom riadnom zasadaní generálnej konferencie UNESCO bude Výbor predkladať správu o svojej činnosti.

VIII. Záverečné ustanovenia

Čl. 30

Tento Dohovor je vyhotovený v arabčine, angličtine, francúzštine, ruštine a španielčine, pričom všetkých päť znení má rovnakú platnosť.

Čl. 31

1. Tento Dohovor podlieha ratifikácii alebo prijatiu členskými štátmi UNESCO v súlade s ich príslušnými ústavnými postupmi.

2. Ratifikačné listiny alebo listiny o prijatí budú uložené u generálneho riaditeľa UNESCO.

Čl. 32

1. Tento Dohovor bude otvorený na prístup všetkým štátom, ktoré nie sú členmi UNESCO a ktoré generálna konferencia Organizácie vyzve na prístup.

2. Prístup nadobudne platnosť uložením listiny o prístupe u generálneho riaditeľa UNESCO.

Čl. 33

Tento Dohovor nadobudne platnosť tri mesiace po uložení dvadsiatej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo prístupe, ale len pre tie štáty, ktoré svoje ratifikačné listiny, listiny o prijatí alebo prístupe uložili k tomuto dátumu alebo pred ním. Pre každý iný štát nadobudne platnosť tri mesiace po uložení jeho ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo prístupe.

Čl. 34

Nasledujúce ustanovenia budú platiť pre tie zmluvné štáty, ktoré majú federálny alebo necentralistický ústavný systém:

- a) pokiaľ ide o ustanovenia tohto Dohovoru, ktorých plnenie spadá do jurisdikcie federálnej alebo centrálnej legislatívnej moci, budú záväzky federálnej alebo centrálnej vlády rovnaké ako pre zmluvné štáty, ktoré nie sú federálnymi štátmi;
- b) pokiaľ ide o ustanovenia tohto Dohovoru, ktorých plnenie spadá do jurisdikcie jednotlivých čiastkových štátov, krajín, provincií alebo kantónov, ktoré nie sú viazané ústavným systémom federácie na prijatie legislatívnych opatrení, bude federálna vláda informovať príslušné orgány takýchto štátov, krajín, provincií alebo kantónov o uvedených opatreniach spolu so svojim odporúčaním na ich prijatie.

Čl. 35

1. Každý zmluvný štát môže Dohovor vypovedať.
2. Výpoveď sa oznámi písomne listinou uloženou u generálneho riaditeľa UNESCO.
3. Výpoveď nadobudne platnosť dvanásť mesiacov po prijatí výpovednej listiny a nebude mať vplyv na finančné záväzky vypovedajúceho štátu do dátumu, ku ktorému výpoveď nadobudne platnosť.

Čl. 36

Generálny riaditeľ UNESCO bude informovať členské štáty Organizácie, štáty, ktoré nie sú členmi Organizácie, uvedené v čl. 32, ako aj OSN o uložení všetkých ratifikačných listín, listín o prijatí alebo prístupe uvedených v čl. 31 a 32, ako aj o výpovediach Dohovoru uvedených v čl. 35.

Čl. 37

1. Tento Dohovor môže zmeniť generálna konferencia UNESCO. Akákoľvek zmena však bude záväzná len pre tie štáty, ktoré sa stanú stranami zmeneného Dohovoru.
2. Pokiaľ by generálna konferencia prijala nový dohovor meniaci celý tento Dohovor alebo jeho časť, potom, pokiaľ nový dohovor neustanoví inak, tento Dohovor prestáva byť otvorený pre ratifikáciu, prijatie alebo prístup od dátumu, keď nový zmenený dohovor nadobudne platnosť.

Čl. 38

V súlade s čl. 102 Charty OSN bude tento Dohovor na žiadosť generálneho riaditeľa UNESCO registrovaný v sekretariáte OSN.

Dané v Paríži tohto dvadsiateho tretieho dňa novembra 1972, vo dvoch pôvodných vyhotoveniach nesúcich podpis predsedu sedemnásteho zasadania generálnej konferencie UNESCO a ktorých potvrdené overené kópie sa zašlú všetkým štátom uvedeným v čl. 31 a 32, ako aj OSN. Uvedené je pôvodným textom Odporúčania riadne prijatého generálnou konferenciou UNESCO na jej sedemnástom zasadaní, ktoré sa konalo v Paríži a bolo vyhlásené za ukončené dvadsiatym prvým novembrom 1972. Na dôkaz toho sme pripojili svoje podpisy tohto dvadsiateho prvého dňa novembra 1972.

predseda generálnej konferencie

generálny riaditeľ